

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR,
 1947 október 6, hétfő

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
 250. szám

IRÁS-TUDÁSUNK HELYES ÉRTELME

Irta: GAÁL GÁBOR

A romániai magyar írók kolozsvári értekezletén elhangzott nagyjelentőségű előadásból vesszük az alábbi lényeges részletet.

Vajjon van-e irodalmi életünk? Nincs. De rajtunk mulik, hogy legyen.

A kisebbségi életben bármennyire mult volna rajtunk, nem lehetett. A népi demokrácia ezt az irodalmi életet nemkogy megengedi, hanem kímálja, csak be kell tölteni. Kímálja szabad pódiumaival, a szabad népművelés, a szabad telt gondolat és értelem lehetőségével. Irónk éltek is és élnek is ezekkel a lehetőségekkel, de nem elég tudatossággal és fóként hiányzik mindehhez a lehetőséghez nemzetiségünk jól átgondolt, egyetemes művelődéspolitikai terve, szerve.

En azonban most nem erről akarok beszélni, csak utalni arra, hogy irodalmi életünk lehet. Igazi irodalmi életünk s nem csupán bizonyos esztétikával és egy-két irodalmi szalonnal szenevelgett, hanem valódi, a demokrátiákus közéletre felszabadított egész népünkkel együttélhető irodalmi élet, amelynek minden eddigi klasszikus értelmű magyar irodalmi élettel szemben még egy új, nagy vonása lehet, hogy ezt az irodalmi életet együtt élhetjük a román nép közéletével és irodalmával.

Ez az együttélés ugyancsak abból a változásból következik, amin átmentünk. Ez az együttélés ugyancsak új helyzet. Annnyira új, hogy bármennyit is beszéltünk erről közösen — románok, magyarok —, igazi értelmét nem állapítottuk meg meg. Ez is azok közé a fogalmak és tények közé tartozik, amelyek igazi értelmét és valóságát fejlődésében mélyülő népi demokráciánk teszi gyakorlati és teljessé.

Miről lehet szó az irodalomban az együttélés fogalmával és valóságával kapcsolatban? Annnyiről talán, hogy kölesönösen fordítjuk egymást? Hogy kölesönösen ismertetjük egymás irodalmi törekvéseit, közös vagy párhuzamos előadásokat tartunk? Vagy arról, hogy egymás kérdéseibe kapcsolódunk s amit szóvá tesz Bukarest, azt megbeszéli. Kolozsvár? Erről is, de mindezt még mindig csak párhuzamosan, egymásmellettiesség, egyikből a másikba való kölesönös átnyulás. Az együttélés nem ilyen mechanisztikus az értelmé. Az „együtt” dialektikus, a szakadatlan kölesönhatás zajlik benne. Az „együtt” egybesés, koincidenca. Az „együtt” azonos valóság, azonos élettartalmak, esztétikai nyelven: azonos stílus, azonos eszmények, egymás-ábrázolás és együttélés-ábrázolás.

Nagy téma. Népeinket nevelő tárgy! Nagy szükséglet. Irodalmunk számára ezen a ponton egy egészen új, nagy felület nyílik s a legnagyobb feladat, ami már emberiség: a népek egymásmegértésének, a népi demokrácia legnagyobb szabású elvénél és gyakorlatának szolgálata. Román és magyar irodalom így lehet példa az ország határain túl élő népek előtt is. Hogy ennek a példának eredeti mintája a szovjet irodalmi életből való, ez nem esztétiként semmiben sem irodalmi életünk a nagy lehetőségét.

Irodalmi életünk előbbiekben feltűzött vonása mellőzhetetlenül felveti a kérdést, hogy ilyen értelmű irodalmi életünknek milyen a viszonya, kapcsolata a magyarországi irodalommal?

Messzebből kezdem. Jó pár évvel ezelőtt egy vastkos kötetben, nem is épp jelentékelen írók és literálisok feltették a kérdést,

hogy mi a magyar? Sokféleképpen válaszoltak, talán azért is, mert maga a kérdésfeltevés azt sugalmazta, mintha ez a „magyar” valami általános és egyetemes és végig és mindenütt ugyanaz lenne. Nem. A magyar osztályonként más és még ebben is történeti-társadalmi bezáródása szerint eltérő. Ugy, hogy arra a kérdésre, hogy mi a magyar, csak az a válasz lehetséges: nyelvünk magyar, a tartalmunk mindig és mindenkor társadalmi.

Ezért érzékelhetik például még impresszionisták is másmilyennek az erdélyi, mint a magyarországi magyart. A különböző ütemű és tartalmu társadalmi fejlődés tesz különbséget közöttük. Ez az eltérés — osztályonként persze — olyan éles, hogy még a hosszabb-rövidebb egykori Hungária-keretben való fejlődés sem mosta el a külön társadalmi-történeti összefüggések által meghatározott másképi magyarságok eltéréseit. Ezért azonban az összetartozás a nyelv révén — jóllehet ezt is a társadalom határozza meg s az erdélyi nyelv is megállapíthatóan más, még osztályai szerint is — az összetartozás az irodalomban meg volt. A bátori Pázmány és a zalai Berzsenyi vagy akármelyik egymástól távol eső író a nyelv és az irodalmi formák áramlatában az írás mestersége révén összetartoztak. Erdély az egyete-

mes magyar irodalomnak a nyelv jogán tagja, de nem úgy, hogy annak valamelyik részlete, foltja, változata, gyarmata, vagy pereme lenne, hanem olyan értelemben, hogy bár feladata más konkrét törekvésekhez kötötte, mégis ezeket a törekvéseket az egyetemes magyar írás-tudás, az egyetemes magyar írás-kultúra összefüggései között váltotta vagy próbálta irodalommal váltani.

Viszonyunkat, kapcsolatunkat a magyarországi irodalommal éppen ezért úgy fejezhetjük ki, hogy irodalmunk a romániai életvalóság tükröződése az egyetemes magyar írás-tudás, az egyetemes magyar írás-kultúra színvonalán.

Persze, ez az írás-kultúra és ez az írás-tudás esetenként sokkal több lehet, mint nyelvi és formai műveltség. Az írás-tudás és írás-kultúra esetenként tartalmi eszmények és ebből fakadó stílusok s a világnézet azonosságát is involválhatja. Vagyis ilyenkor nemcsak az írás-tudásban és írás-kultúrában haladunk egy arcvonalon, hanem az általános feladatokban is. Ebben és ezáltal az írás-kultúrával és az írás-kultúrában azonosak és közösek az örökségeink is. Így azután, ahogy együtt haladunk a népi-demokratikus magyarországi irodalmi törekvésekkel, ugyanúgy az egyetemes magyar irodalmi muliban is vállaljuk az örökséget és atyafiságot irodalmunk elő-

haladó törekvéseivel.

Ez az összetartozás annál inkább, mert ugyanúgy tartjuk a rokonságot és atyafiságot az egész népi-nemzetközi haladó irodalommal, mely történetében hasonló képp nem egyé, mint a dolgozó ember felszabadulásáért folyó harc történetének a tükröződése. Valaha, hogy magyar viszonylatban beszéljek, Csák Máté volt a szabad ember, a történelem összefüggései és bareai tettek róla, hogy előbb a köznemes, majd lassan a tőkés és a kalmár is felszabadultak. Mindezek azonban nem szabadították fel a dolgozó népet. Most arról van szó, hogy felszabaduljon végre teljesen a népi dolgozó s az ő felszabadulásával felszabaduljanak az összes lehetséges emberi viszonylatok: az ember és ember közötti, a férfi és nő közötti, az emberek csoportjai és a népek közötti viszonylatok.

Az újjaépítés és felszabadítás e széles harcában egybesünk a magyarországi irodalom azonos arcvonalával. Ebben a kapcsolatban nyer az írás-tudás helyes értelmét, hiszen a világnézet azonos-ság a stílus és az alakító eljárás azonos-sága is. Ez az az irodalom, aminek iskolája itt Romániában az együttélés egyénileg ugyanúgy, mint kollektíve: az az irodalom, amit a népi demokrácia nagy népi művelődési adottságai és lehetőségei nekünk szuggernak.

A manista összeesküvést ismertette Szenkovits Sándor

a szakszervezeti tanácsok elnökeinek értekezletén

BUKAREST. — Az Országos Szakszervezeti Tanács központjában Szenkovits Sándor elnökletével szombaton kezdődött meg a megyei szakszervezeti tanácsok elnökeinek értekezlete. Az értekezleten Szenkovits Sándor, az OSZT főtitkára, kül- és belpolitikai beszámolót tartott, külön is ismertette a görög nép hőies szabadságharcát valamint a közelebbi tárgyalás alá kerülő Maniu-féle összeesküvést. Az utóbbival kapcsol-

latban hangsúlyozta, szükséges, hogy az ország dolgozói megismerjék ennek az összeesküvésnek és Maniunak minden cselszövéseit.

Angheliu Emilian, az OSZT központi bizottságának tagja, a szó-

Hétfőn megkezdődik a cukorosztás

(Agerpress.) Az iparügyi és kereskedelmi minisztérium elrendelte az októberi cukoradag szétosztását az egész országban. A cukor-

vetkezeti hálózat kiépítésének szükségességéről beszélt, leszegzeve, hogy a szakszervezeti munkás-ságnak egyik legfontosabb feladata az ország szövetkezeti hálózatának kiépítése és megerősítése.

osztás 6-tól 30-ig tart, a következő fejadagok szerint:

750 gram cukrot kapnak a föld alatt dolgozó bányamunkások, az

egyéni élelmiszerlap A. líla színű október hónapra szóló cukorszelvényre. 500 gram fejadagot kapnak a nehéz testi munkások az egyéni ellátási lap B. piros színű, október hónapra érvényes cukorjegy szelvényére. 375 gram cukorfejadagban részesülnek a többi munkások és tisztviselők az egyéni ellátási lap C. kékszínű októberre érvényes cukorszelvényére. Ugyancsak 375 gramot kapnak a 14 éven aluli családtagok az egyéni ellátási lap D. narancsszínű októberre érvényes cukorszelvényére. 250 gram cukrot kapnak a 14 éven felüli többi családtagok az egyéni ellátási lap E. zöldszínű októberre érvényes cukorszelvényére. 250 gram cukrot kap a lakosság többi része, még pedig a fővárosban a kenyérfegy 332-es szelvényére, a többi vidéki városokban az októberre érvényes cukorjegy fekete színű E. szelvényére. 50 gram cukorban részesülnek a falusi lakosok egyéni névsor alapján.

Azok a tisztviselők, munkások és magánvállalatok alkalmazottai, valamint családtagjai (feleség, kiskorú gyermekek), akik falusi községekben laknak és nem rendelkeznek egyéni ellátási lappal, a hasonló kategóriában tartozó cukorfejadagjában részesülnek egyéni névsorok alapján, amit az intézmény, illetőleg a vállalat állít össze és a megyei gazdasági hivatal hagy jóvá.

AZ ARABELENTÉS HATÁRIDEJE OKTÓBER 20

A pénzügyminisztérium szombaton hivatalosan közölte, hogy a bejelentett árkiegészítésként annak bejelentési határidejét október 20-ig meghosszabbította.

Dimitrov:

Meg kell alkossuk a demokratikus népek erős arcvonalát az imperialista támadók szétzuzására

Mint a TASS hírgyűjteménye jelenti Prágából, a „Rude Pravo” című lap interjút közöl Dimitroval, Bulgária miniszterelnökével.

— Uj imperialista háború készül a világhán — mondotta Dimitrov a lap tudósítónak. — Az egyetlen különbség az, hogy 1918-ban a kezdeményezés a német imperialisták kezében volt, ma pedig az amerikai imperialistákban, akkor Franciaország és Anglia vezetői Hitlet segítették, ma pedig Truman támogatja. A végső cél azonban ugyanaz: a világ meghódítása egy nagy állam által. A kommunistaellenes Hitlet füstfűgőnynek használta támadó politikájához. Mégis, a kommunizmus nemhogy levertek volna, hanem éppen rendkívüli módon megerősödött a második világháború nyomán. Mindezek ellenére a támadók újból a kommunistaelleneséget használ-

ják füstfűgőnynek.

A továbbiakban Dimitrov megállapítja, hogy a Szovjetunió nemzetközi tekintélye a felszabadító háború nyomán hallatlanul megerősödött, nagy katonai tapasztalatokat szerzett és nemzeti egy-sége meghonthatatlan. A Szovjetunió által felszabadított számos állam demokratikus népi államokká alakult s ezek, a Szovjetunióval együtt, védelmezői a békének.

A felszabadító háború idején a gyarmati népek fellázadtak elnyomók ellen. Haruk az imperialista hódítókkal egyre inkább elmélyül s ez is komoly akadály a imperialisták katonai terveinek. A munkás és demokratikus mozgalom jelentős mértékben növekedett az összes imperialista országokban s mind erősebb tényezőjévé válik a béke védelmének. A legutóbbi háború rávilágított a ka-

pitalizmus gyengeségére, népellenes jellegére, s emberek milliói tisztán látták, hogy egyedüli mentősvár a szocializmus.

Mindezekből nyilvánvaló — állapítja meg Dimitrov —, hogy a béke és demokrácia iránti vágy jóval erősebb és jóval elterjedtebb, mint 1938-ban volt s ez a vágy egyre növekszik, míg az imperialista reakció erőire bukás vár.

A továbbiakban Dimitrov leszegzezte: az összes demokratikus országoknak a béke és a demokrácia egyesített erőinek táborában van a helye s ezeknek az élen a Szovjetunió áll.

— E pillanatban — mondotta — szükséges, hogy megalkossuk a demokratikus államok népeinek erős, arcvonalát, a nemzetközi együttműködés biztosítása, az imperialista támadók s mindezenekelőtt az amerikai kizajdító terveinek szétzuzása érdekében.

Az aradi 13

vértanu emlékét idézzük immár harmadszor a felszabadulás óta.

Közel egy évszázadon át szajlalt felelőtlenül a demokratikus szabadságharc hagyományainak magyar hamisítói, idézték a külsőségeket és gyatározatos módon annak az önkényuralomnak a zsoldjába taszították a magyarságot, amely Bécs elnyomó örökségét vette át. S nem volt külön a másik reakció sem, amely egyszerűen eltiltotta a vértanu-tábornokok emlékének megülését és szégyenszemre szét-hányatta Arad ékét, a vértanu emlékoszlopát. A magyar grófok és román bojárok, Tisza és Bratianu, Horthy rendszere és Maniu uralma egyként gyalázta meg a felakasztott és agyonlőtt szabadságharcosok örök emberi mondanivalóit.

1944 őszén meg tombolt a harc Arad táján, 1945-ben azonban már ezek gyülekeztek az 1849-es kivégzés színhelyén újraépített emlékmű körül, hogy leróják kegyeletüket a demokrácia uttörő harcosainak s egyben hitet tegyenek emléküik igazi értelmé, a felszabadult népek életéből újra fellebögő emberi szabadság-gondolat mellett. Ez volt az első alkalom ama borzalmas kivégzések óta, hogy magyarok és románok közösen ünnepeletek, mégpedig már nem gyászünnepet, hanem szabadságünnepet a hősök álmainak megvalósulása öröme.

A mai napon Arad lakossága újra elzarándokol a vesztőhelyre s ott emlékezik meg a tizenhárom tábornok nagy áldozatának mai tanulságairól. Hétfőn Kacsó Sándor, a Magyar Népi Szövetség országos alelnöke mond az aradi Kulturpalotában — ahol a szabadságharc erekléit őrzik — ünnepi beszédet. Felvonulnak az ünnepélyre a magyar iskolák is, amelyek különben október 6-ról nemcsak Aradon, hanem országszerte mindenütt megemlékeznek.

Az aradi vértanuk napján azzal az öntudattal idézzük 1849 véres emlékét, hogy a nehezen megszerzett szabadságot többé nem engedjük ki kezünkől és minden erónkből a népi demokrácia tökéletesítésére törekszünk, hogy soha többé felül ne kerekedhesék újra Windschgrätz és Haynau, vagy a nyomdokaikba lépő Tisza és Bratianu, Horthy és Maniu szelleme.

Író a könyvéről

Beszélgetés Szemlér Ferencsel

Szemlér Ferenc sokoldalú tehetség. Elményeit versben, novellában, regényben és színdarabban vetíti irodalmára. Legújabb regényét írt. Címe: Arkangyalok bukása. Egy megboldogult korszak hiteles és művészi megjelenítése.

De hallgassuk meg a szerzőt magát. Az Útunk szerkesztőségében sikerült néhány pillanatra félrehúzódnia vele, hogy legújabb regényéről néhány villanó szóval elmondjon egyetmást.

— Ha valaki elolvassa az Arkangyalok bukását, átéli, vagy újraéli a bécsi döntést követő korszak történetét. Azt az életet, amely egyén és közösség számára sötét volt és kilátástalan, elszigetelt és befelé hulló.

— Természetesen a korszak csak háttér, melyből emberi sorsok tragédiája bomlik elő. Csak talaj, amiből a nagy emberi szenvedélyek összecsapása születik.

— Szóval egy korszak hiteles rögzítéséről van szó — vetem közbe hirtelen és megdöbbenve.

— Egyáltalán nem. A regénybeszűrt élet nem mozdulatlan, mert a fejlődést kerestem benne — igazít helyre az író. A történeteket a maguk összefüggéseiben és fejlődési irányában próbáltam szemlélni.

— Mennyi ideig készült a regény? — kérdelem.

— Három esztendőig írtam. A harmadik részét 1944 júliusában fejeztem be. Mivel a felszabadulás után nekünk írónak is bele kellett vetnünk magunkat a nagy politikai küzdelembe, nem igen volt időm utána járni, hogy megjelenjenek. A délelőtti kisebbségi életben pedig nem is jelenhetett volna meg. Mert az akkori valóságot szedtem részre és raktam össze újra, hogy levonjam belőle a felmutassam a tanulságokat.

— A regényt befejeztelennek tartom. Egy trilógia első kötetének szántam. Sok minden nincs benne, aminek benne kellett volna lennie. Zárt magyar közösségnek, egy az élet fejlődő üteméből kir-

kesztett nemzetiségnek a története. Ennek a közösségnek nincs semmiféle kitékintése a világba. De hát ez volt a valóság. Ennek az életnek további fejlődését, a "kitékintés" lehetőségének eljöveteleit a következő két kötetben akarom megírni.

— S a két kötetet kívül?

— Még van egy kisregényem, ami valószínűleg az állami kiadóhoz ki. Van egy vígjátékom és nemrég fordítottam magyarra Szimonovnak „Az orosz kérdés” című színdarabját.

— Hogy a trilógiából mikor lesz valóság? Attól függ, hogyan alakulnak az anyagi körülményeim. Hazugság és babona az a felfogás, hogy a írónak feltétlenül szegénynek és anyagi bajokkal viaskodónak kell lennie, különben nincs élménye.

Igaza van. És abban a hitében sem fog csalatkozni, hogy a román demokrácia meg fogja teremteni írónk számára a nyugodt alkotás lehetőségét.

Árleszállítás

Infláció után kétségkívül egyik legnehezebb feladat az új árak megállapítása a mezőgazdasági és ipari árak közti egészséges viszony kialakítása. Különösen nehéz ez akkor, ha az új árak megállapításakor a széles, dolgozó néprétegek érdekeit tartják szem előtt. Ha az új pénzrel és az új árakkal ezeken a néprétegeken kívánnak segíteni az illetékesek, ezeféle akadállyal kell megküzdeniük. Különösen olyan országokban, ahol minden számított ezelőtt, csak épp a dolgozó nép érdeke nem, ahol évtizedeken, sőt évszázadokon át minden terhet egyedül a nép viselt. Ehhez az egyáltalán nem kis nehézséghez egyebek is járulnak. A mi esetünkben jelenleg egy felmérhetetlen pusztítást hoz a háború, gyárak és utak, falvak és városok pusztulása, felégetése, tönkrebombázása, megcsappant állatállomány, elkoptatott gépek és károsított raktárak. És a tetejébe egy hosszú inflációs korszak, amikor gyáros és kereskedő, iparos és földműves egyaránt hozzászokott a gyors nyereséghez, a feketéshez, s amikor rajtuk kívül még a lakosság nagyrésze is, részben nyereszkeskedés vágyból, részben a holnap bizonytalanságától való félelemben minden megvehető árut halmozott, gyűjtött s minden pénzt — már akinek volt — áruba igyekezett menekíteni.

AZ INFLÁCIÓ MEGSZÜNETETÉSE

A lej értékének állandósítása sok mindent megváltoztatott ilyen tekintetben. Sőt, még a lej értékének rögzítése előtt szorgos munkások és földművesek, kormányfőnk és a demokratikus pártok és szervezetek irányításával, mozgósításával jóelőre igyekeztek ezeknek a nehézségeknek jórészt leküzdenni. A munkások hihetetlenül nehéz erőfeszítéssel újraépítették a gyárakat, utakat, hidakat, vasutat, megindították a termelést. Földműveseink két aszályos év után ez évre ugyancsak embertelenséggel dolgozva, kenyeret biztosítottak az országnak, nevelgettek az állatállományt, aprójszágát. Az inflációnak csakis ezzel az előzetes munkával lehetett véget vetni.

Egyidejűleg kormányunk és a demokratikus pártok és szervezetek is mindent elkövettek államrendszerünk megváltoztatására, olyanná tétele érdekében, hogy az állam többé ne megnyomorítója, hanem segítője legyen a széles népi rétegeknek. Sok mindent elértek ezen a téren. Persze nem tehettek meg mindent, ami szándékukban van. Nem tehettek meg elsősorban éppen a gazdasági nehézségek miatt, másrészt meg azért, mert még igen sokan vannak olyarok, különösen a földesurak, nagyvállalkozók, gyárosok, bankárok és barátaik között, akik saját érdekükben mindent elkövetnek a terkeveiknek megátoltására. Ezeket kívül természetesen nem lehetett a pénz kicserélésével egyidejűleg az embereket sem kicserélni. A feketéző azért nem lett ma sem becsületes ember. Aki hozzászokott a gyors és nagy nyereséghez, ma is ezt szeretné folytatni. Nem lehetett az embereket a gyűjtési szenvedélyből és a holnaptól való félelemből sem kivetköztetni egyik napról a másikra.

NAGY HASZNOT AKARNAK

Igy aztán az új értékálló lej megjelenése után a gyárosok továbbra is nagy nyereségre törekednek. Nem igen különbözik tőlük a kereskedők jórésze sem. A közönség is fegyelmetlen, minden árut azonnal megrohan s földműveseink egy része, mely az infláció alatt hozzászokott, hogy hallatlanul nagy összeget fizessenek árujáért — persze a feketézők — most is csak nagy számokban akar gondolkor-

ni. Az eredmény az, hogy ő nem hoz új árut a piacra, amit a kereskedők és főleg a feketére hajlamos egyének az árak emelésére igyekeznek felhasználni.

TÖRTÉNEK HIBÁK

Köztudomású, hogy kormányunk már előre számoltattott ezekkel a nehézségekkel. Mégis az új árak megállapításánál hibák történtek. A kormány és főleg az ország gazdasági helyreállításával megbízott miniszterközi bizottság minden körültekintése ellenére, minden figyelmeztetés dacára sok helyütt az alantabb hatóságok, különösen a mezőgazdasági termények árát túl alacsonyan állapították meg. Megtörtént például, hogy Csikban, ahol egyáltalán nem terem szilva, vagy csak igen elenyésző mennyiség, a szilva kilóját két lejben állapították meg, míg Udvarhely megyében, ahol rengeteg szilvát termelnek négy lejben. Használókép sok helyen túlságosan alacsonyan állapították meg a vaj, a sajt, a turós és a hus árát. Ezzel szemben viszont a gyárosok nagyrésze kihasználva a régi államrendszer még mindig fennálló adózási rendszerét bizonyos ipari cikkek árát túlmagasán állapította meg. Ennek következtében, ahogy azt szaknyelven kifejezzük, szélesre nyílt az agrárrolló. Sok tekintetben túlságosan nagy lett a különbség bizonyos iparcikkek és mezőgazdasági termények között. De szabad-e ezért idegességhez vezetessen, szabad-e ezért befolyásolni magát akár földműveseinknek, akár pedig városi dolgozóinknak? Szabad-e ezért városiaknak a falusi, falusiasnak a városit okozni? Aligha. Hiszen a falusi és városi dolgozók közös ellenségei épp ezt akarják.

ÚJ ADÓZÁSI RENDSZERT!

Nem, az aggodalomra nincs és nem lehet ok. Mindannyiunknak tudnia kell, hogy ma nem Maniúék, nem a gyárosok és földbirtokosok vezetik az országot. És ez nagyon sokat jelent. Mai országvezetőink, pártjaink érettségüknek minden céljuk épp rajtuk segíteni. S ha ilyen hibákat észlelnek, azokon menten javítani igyekeznek. Ezt is teszik. Lám, máris megkezdették az árak közötti eltolódások kiegyenlítését. Szigorú utasítás adtak a mezőgazdasági árak megállapításánál elkövetett hibák felülvizsgálására s ugyanakkor rendre leszállítják a közszükségleti cikkek, elsősorban a mezőgazdasági szerszámok és a ruházati cikkek árát. S ez a folyamat tovább fog tartani. De tudnunk kell, hogy egyenesbe csak akkor jöhetünk, ha az adózási rendszert felülvizsgálják, megváltoztatják, ha eljutunk oda, hogy a gyári árak az adó következtében ne emelkedhessenek a két és félser akkora, mint eredetileg voltak, mire a fogyasztóhoz, a földműveshez, a munkáshoz, a tisztviselőhöz jutnak. Valamikor a régi politikuskoknak ez volt az érdekük. Maniúék, amikor a jelenlegi adórendszert bevezették, csak a maguk zsebére gondoltak s nem törődtek sem a földművessel, sem a többi dolgozóval. Ezt kell most felszámolni, megszüntetni s kormányunk, mely képes volt a földreform végrehajtására, a demokratikus rendszer bevezetésére, nem fog ettől sem visszariadni. Nem, mert a mi kormányunk, a nép kormánya s mert az ország minden becsületes dolgozója, munkások, földművesek, értelmiségiek mögött állunk. A kormány megkezdte már ezt a munkát. Mi sem várakozhatunk. Segíteniük kell ezt minden erőnkkel és minden szíjjal. Ez ma a mi feladatunk. Városi és falusi dolgozók egyaránt. Ön-önmagának ellensége, aki ezt ma nem akarja megérteni.

DAVID GYULA

Milyen példányszámban jelennek meg a könyvek a Szovjetunióban?

Az Orosz Könyv kiállítása Bukarestben

BUKAREST. — A Szovjet-Román Barátság Hetének az ünnepeit előző művelődési események sorában október 1-én megnyitott Bukarestben az Orosz Könyv Kiállítása. Az ünnepélyes alkalommal az ARLUS nevében Parhon professzor, a Román Írószövetség részéről N. D. Cocea mondott beszédet. Dr. Groza miniszterelnök szintén felszólalt, méltatva az eseményt s ismertetve ugyanakkor az Októberi Forradalom harmincadik évfordulója romániai megünneplésének az előkészületeit. Ezután S. I. Kavtaradze bukaresti szovjet nagykövet mondott beszédet.

A szovjet nagykövet érdekes számadatokkal világított rá a Szovjetunió művelődési életére. Megemlítette, hogy 1918-1946 között a Szovjetunióban 11 millió kötet, 119 nyelven nyomtatott könyvet adtak ki és terjesztettek. Puskin műveit 72 nyelven adták ki, összesen 12 millió kötetben. Tolsztoj munkái 65 nyelven jelentek meg, 25 millió kötetben. A Gorkij-művek példányszáma 42 millió, 66 nyelven. A kiadott művek 27,7 százaléka tudományos munka, ami jóval felülmúlja a németországi, angol és amerikai arányt. A marxizmus és a leniniz-

mus klasszikusainak a művei 101 nyelven, 716 millió példányszámban jelentek meg. A nagy külföldi írók munkái szintén népszerűségnek örvendenek. Így Zola műveit 13 nyelven, 2 millió 573 ezer példányban adták ki a Szovjetunióban. Dickens 15 nyelven megjelent munkáinak az együttes példányszáma 2 millió 387 ezer. Heine műveit 1 millió 625 ezer példányban, 17 nyelven terjesztették.

E hatalmas példányszámok által jelzett művelődési érdeklődésnek megfelelően természetesen a Szovjetunió könyvtárai is. A világ legnagyobb könyvtáraként emlegetett moszkvai Lenin-könyvtár

jelenleg 10 millió 500 ezer kötetet őriz, kötetekinek a száma azonban naponta ezrével gyarapodik. Maga az épület 50 ezer négyzetméternyi területen áll s könyvespolcainak a hossza együttesen 250 kilométer. Gazdag könyvtárával mellette 2 millió 500 értékes kéziratot is őriznek benne.

Kavtaradze nagykövet érdekes ismertetését a következő szavakkal fejezte be: Ugy hiszem, hogy az országaink között könyvekre épült hidnak nem kell tartania bombáktól. A korunkbeli imperializmus semmiféle atombombája nem tud levégből roptani ilyen hidat.

A Művészetiügyi Vezérfelügyelőség közleménye

A művészetiügyi minisztérium átszervezett magyar vezérfelügyelősége Kolozsvárt megkezdte tevékenységét. Minden romániai magyar művelődési kérdés amely hivatalosan a Művészetiügyi Minisztériumhoz tartozik, kizárólag a magyar vezérfelügyelőségen keresztül intézhető el, vagy a MNSz közművelődési bizottsága útján, amely a felmerülő ügyeket a vezérfelügyelőséghez teszi át. A vezérfelügyelőség hivatala a következő címen működik: Inspectoratul Artelor Maghiar. Cluj—Kolozsvár, Strada Pasteur-utca 12.

Rendelet

a mesterkönyvek, iparendelékek, segédkönyvek és tanoncszerződések kiváltásáról

KOLOZSVAR. — A munkaügyi minisztérium véget vet az engedély nélküli dolgozó munkások tevékenységének. Egyszermind azonban megadja a lehetőséget arra, hogy mind a mesterkönyv nélküli dolgozó iparosok, mind a szükséges igazolvánnyal nem rendelkező szakmunkások az előirt okmányokat november 30-ig kiáltassák.

Azok a műhelytulajdonosok, akik nem rendelkeznek az előirt iparendeléssel és mesterlevéllel, haladéktalanul váltsák ki az illetékes megye munkakamarájától. Mindazokat, akik fenti igazolványaikat határidőre ki nem váltják, a munkaügyi bíróság elé állítják, üzemüket pedig azonnal lezárják és lepecsételik.

A megfelelő szakképzettségüket igazolni nem tudó alkalmazottakat azonnali hatállyal elbocsátják, a munkaadót pedig a munkaügyi bíróság elé állítják.

Ugyanakkor arra is utasítják a

munkaadókat, hogy mennyiben a jelen rendelet megjelenéséig elmulasztották volna, ugy november 20-ig tegyenek eleget a tanoncszerződések megkötésének is. Ismeretes, hogy e rendelkezés végrehajtását igen gyakran mellőzik a munkaadók. Ezért a munkaügyi minisztérium nyomatékosan felhívja a munkaadók figyelmét arra, hogy mulasztásuk a törvény által előirt büntetésen kívül a tanoncszerződés megkötésének elmulasztása is maga után vonja.

Iparengedély elnyerése iránti kérvényhez a mesterkönyvet, a vármegyei egészségügyi hivatal engedélyét, a pénzügyigazgatóságnak a letéti hivatalhoz befizetett 500 lejről szóló nyugtáját és két fényképet kell csatolni.

Mesterkönyv elnyeréséhez a segédkönyv benyújtása szükséges, amelyhez csatolni kell a segédkönyv kiállításától számlított három évi szakmunkát igazoló városi vagy községi bizonyítványt,

a pénzügyigazgatóság 500 lej befizetését igazoló nyugtáját és két fényképet.

Mindazokat, akik segédkönyvvel nem rendelkeznek, de igazolni tudják a városi vagy községi hivatal által kiállított igazolvánnyal, hogy 1934 július 17 és 1942 július 18 között a három éves gyakorlatnak eleget tettek, a kiadott igazolvány mestervizsgáru jogosítja.

Segédlevél elnyeréséhez a munka kamara által kiállított tanoncszerződés vagy olyan városi (községi) bizonyítvány szükséges, amelyből kitilnik, hogy a folyamodó öt évig dolgozott az illető szakmában. Csatolandó még a pénzügyigazgatóság 500 lej befizetéséről szóló nyugtája és két fénykép.

Minden igazolvány elnyerése iránti kérelemhez mellékelni kell egy állampolgársági bizonyítványt és egy születési anyakönyvi kivonatot.

VICTORIA

SZÖVETKEZET pályázatot hirdet:

plakátokra, kirakattervekre és diaporatív rajzokra.

Felvilágosítást ad téma és szövegre naponta 13-14 óra között a Victoria szövetség központja Str. 1 Mai (Bar ha M-utca) 13 szám alatt.

A jelgés pályamunkák beküldési határideje október 25.

I. díj 3000 lej
II. díj 2000 lej
III. díj 1000 lej

Hora és csárdás Zsibón

Mindenki nagy lelkesedéssel várta a szüreti felvonulást s gyönyörködött a több, mint tíz éve szünetelő látványosságban. Szép és látványos volt a színpompás díszletekben, vídám zeneszóval, ökörfogatlan s táncoló lovakon felvonuló román és magyar ifjúság, amely a felvonulás után jókedvvel táncolta el a palotást s horát, a csárdást és a szibát. A rendezés nehéz munkájából különösen a MNSz női tagozata vette ki a részét. A kiűnő zsibói gazdaszónyok fáradhatatlan munkája a legnagyobb elismerést aratta.

A DEDA — SZERETFALVA VASUTVONALON, amelyen a visszavonuló hitleristák 11 nagyobb és 21 kisebb hidat, valamint 2 nagy alagutat robbantottak fel, a tulajdonképpeni vasútvonalon kívül, május hónap óta szorgalmas munkával folyik a helyreállítás. A munkálatokat előreláthatólag novemberre befejezik és az Erdély északi részére nagyfotosságu vonalat november végén újjá átadják a forgalomnak.

FELHÍVÁS A HADIROKKANTAKHOZ! Kolozsvár város polgármesteri hivatala, belügyminiszeri rendeletre felhívja az összes hadirokkantakat, árvaakat és özvegyeket, hogy az anyagi (vagyon) helyzetükre vonatkozó vallomási ívet sürgősen adják be. Az összes hadiségelyre nyilvántartottak jelentkezzenek a város hadigondozó irodájában, Városháza, Szabadság-ter 1. alatt legkésőbb október 10-ig, ahol a kitöltendő űrlapokat átvehetik és a szükséges felvilágosításokat megkapják.

SEPSISZENTGYÖRGY UJJÁÉPÍTÉSÉRE tömegesen jelentkeznek a dolgozók. A legutóbbi vasárnap 170 dohánygyári munkás végzett önkéntes ujjáépítési munkát. Eddig 585 munkás dolgozott teljesen ingyen a város szébbetételéért. A nagyszabású munka a Kommunista Párt kezdeményezésére indult meg.

MIKOR KELL FELMONDANI A RÁDIÓELŐFIZETÉST? A stabilizáció után sokan — pénzhány miatt — lemondtak a rádióelőfizetést. Több olvasónk panaszkodott, hogy a Rádió Társaság hathónapi előfizetési díjat fizetett meg azokkal, akik az előfizetést felmondták. Ez a panasz nem helytálló. A Rádió Társaság szabályai szerint a felmondást az évnegyed lejártá előtt egy hónappal előbb (tehát például az október elején kezdődő évnegyedet legkésőbb szeptember 1-ig) kellett bejelenteni. Ha a rádióelőfizető ezt elmulasztja, tehát a megkezdett évnegyed közben történt felmondás esetén a rádióelőfizetőnek a díjat a következő évnegyedre is ki kell fizetnie.

GYUFÁT KAP A FALVAK LAKOSSÁGA. A Nemzeti Szövetkezetek Intézet, az INCOOP 10 millió csomag gyufát oszt ki a közeli napokban a falusi lakosság között.

(*) **Primaria comunei Baciu, Nr. 739/1947. HIRDETÉNY.** Kisháts község előjárósága közhírré teszi, hogy 1947 október 12-én 9 órakor a község érdekében nyilvános érverés után eladásra kerül 640 darab nagy tölgyfa szárszámúak és 19 hold erdő tűzifának való. Az érdeklődők reggel 8 órakor jelenjenek meg a község házán, ahonnan elindulnak a helyszínre. Baciu, 1947 október 1. N. Marin, primar. V. Rusu, notar.

A hivatalos áraknál 10—50%-kal olcsóbban árusít (nagyban és kicsinyben)

LIBRO

könyv- és papírüzlet. P. Libertáji, Szabadság-ter 7 sz.

Iskolásoknak, iskoláknak és iskolai szövetkezeteknek dusan felszerelt raktár iskolaszerekből, tankönyvekből.

Nyomdák, könyvkötészeteknek mindenfajta papírkülönlegesség.

Könyv- és papírkiskereskedéseknek nagy választék az iskolaidényre.

Illatszertáraknak, gyógyszertáraknak és virágüzleteknek helyempapírszalvéták, toalettpapír

Megán és állami intézményeknek gazdaság választék irodaszerekből.

Iskolások! Siessetek féltraktárral nálunk tankönyvekért.

778 VASUTI KOCSI TERMÉNYT szolgáltatott be Szatmár megyében. Buzából 664 vagon volt a megyére kirótt mennyiség, de csak 363 vasuti kocsibuzát gyűjtöttek össze, rozsból 89 vagon helyett 91 vasuti kocsit, árpából a beszállítandó 31 és fél vagonnal szemben 39 vasuti kocsit, zabból viszont a rossz termés miatt 119 vagon helyett csak 83 vasuti kocsival szolgáltatott be. Szatmár megyében összesen 903 vagon helyett 778 vasuti kocsit gabonaneműt szolgáltatott be, tehát az előírt mennyiség 86 százaléka.

HÉTFŐN AZ UTOLSÓ NAP az új élelmiszer- és ruházati jegyek kiváltására. A városi közellátási hivatal értesíti az érdekelteket, hogy az új élelmiszer- és ruházati jegyek még csak hétfőn, október 6-án válthatók ki. E határidő után több új jegyet a közellátási hivatal nem ad ki.

TALÁLT GYERMEKEK A RENDŐRSÉGEN. Hat év körüli kislányt és 4 év körüli kisfiút vittek be az utcai járőrök a III. kerületi rendőrségre. A gyermekek az utcán sírtak, hogy elvesztették szüleiket. Sem szülei nevére, sem lakásuk helyére semmi felvilágosítást nem tudtak adni. A rendőrség a talált gyermekeket gondozásra átadta a Rákóczi-utcai gyermekmenhelynek és szülei megkeresésére a nyomozást megindította. A rendőrség kéri, hogy mindazok, akik valami felvilágosítást tudnak adni a két gyermek szüleinek kitérre, jelentkezzenek a központi rendőrség bűnügyi osztályán.

INTERNALÓTABORBA utaltak Nagyváradon 32 férfit és két nőt, akik bejelentetlenül laktak Nagyváradon. Azokat a háztulajdonosokat, fő- és albérlőket, akik idegeneknek szállást, lakást adnak és 12 óra alatt nem jelentik be a rendőrségen, megindítják a közgazgatási eljárást és internalják őket.

(*) **KÖSZONETNYILVANÍTÁS.** Hála köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen kislányunk Schmidt Jolán temetésén résztvettek és részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család.

POSTAVÁMOT létesítettek Aradon a külföldről érkező csomagok elvámolására. A legközelebbi vámhivatal eddig Temesváron volt és az aradi csomagokat is odavitték elvámolásra. Ez természetesen késeltette a csomagok kézbesítését. Az Aradra címzett csomagokat a jövőben Aradon vámozzák el és a címzettek jelenlétében bontják fel és ellenőrzik.

MUROKORSZAG néven ismerik a Nyárádmente szorgalmas falvait, amelynek lakossága most értékesítő szövetkezetbe tömörült. A Magyar Népi Szövetkezet kezdeményezésére Nyárádmente lakossága, amely különösen zöldségtermelésről híres, értékesítő szövetkezetet alakított és ezzel biztosítja farsadógos munkája gyümölcsének jobb értékesítési lehetőségét. A híres nyárádmenti zöldséget valószínűleg a Kalács Szövetkezet ipartelepén fogják feldolgozni.

ÉJSZAKAI TRAFIKRABLÓK KOLOZSVÁRT. Laczka István Hunyadi-ter 11 alatt lévő trafikját szombatra virradó éjjeli ismeretlen tetesek felhörték és onnan nagyobb mennyiségű dohány- és cigarettaneműt zsákmányoltak. A kár mintegy tízezer lej. A rendőrségi vizsgálat megállapította szerint gyakorlati trafikrablók követhettek el a betörést, ugyanis a nehezen értékesíthető okmánybélyeg készletet érintetlenül hagyták és csupán a felbontatlan pakolású dohányt és cigarettát vitték el. A tettesek kézrekerítésére a nyomozás megindult.

(*) **OKTÓBER 1-ÉN** este 10 óra után elvezett a Kossuth Lajos-utca és Rudolf-ut között egy drag retikül értékes tartalommal és Simon Lea névre szóló irattal. A becsületes megtaláló, ugyancsak a nyomozásvezető nagy jutalomban részesül. Jelentkezni Erzsébet-ut 4 alatt Heinrichnél.

(*) **TANITOK** 6 hónap alatt naturból, kottából hosszabb idő szükséges. Hegedű van. Sztójka, Agyagdomb-utca 14.

Tájékoztató az augusztus 15-e után fizetendő lakbérékről

Hogyan kell kiszámítani az új lakbéréket?

KOLOZSVAR. — A hivatalos lap szeptember 30-iki 225. számában közzétett 1270-es számú minisztertanácsi napló az 1947 augusztus 15-e és 1948 április 23-a közötti időre esedékes lakbérkérdését szabályozza.

A lakás céljait szolgáló helyiségek bérét az 1940 október 26-a előtt kötött szerződéseknél a régi lejben legutóbb fizetett törvényes házbér alapján, míg ez időpont után bérbevett lakásoknál az 1938. évi bér alapján számítják ki. Az üzlethelyiségek és egyéb, lakás céljait nem szolgáló helyiségek bérénel kizárólag az 1938-as bérek az irányadók, amelyeket egyes bérlőcsoportoknál csökkentenek, másoknál felemlenek.

Az 1938. évi bér megállapítására háromféle módozatot ismer a rendelet. Elsősorban az akkor érvényben volt szerződés az irányadó, ha az feltalálható. Abban az esetben, ha az 1938. évi szerződésben kikötött lakbérben bennefoglaltak a mellékdíjak is (fűtés, víz, szemétdíj, stb.), az 1930. évi lakbérből 25 százalék levonandó azokban a házakban, ahol központi fűtés is van és 10 százalék ott, ahol fűtésről nem gondoskodnak. Az így adódó bér alkotja a számítások alapját. Ha a helyiséget nem adták ki bérbe az 1938. évben vagy nincs meg a bérleti szerződés, az adókönyvekbe beírt bérérték („valoarea locativa”) teljes összege az irányadó. Ha az előbbi módozatok egyikével sem lehet megállapítani az 1938. évi bérszámot, akkor választott bírósághoz lehet fordulni, amely összehasonlítás alapján állapítja meg a bérét. A bíróság elnöke a járásbírói elnök, tagjai az érdekeltek megbízottai.

KIK MENTESÉK A KÜLÖNLEGES HÁZBÉRADÓ ALÓL?

Mind a régi lejnek új lejre történő átszámításával adódó, mind az 1938. évi bér alapján kiszámítandó lakbérnek egy részét a háztulajdonosnak, más részét közvetlenül az adóhivatalhoz kell befizetni. A lakbértörvény 6. szakaszának a) pontjába tartozó személyek (köz- és magánalkalmazottak, munkások, hadigondozottak, deportáltak és ezek özvegyei, irók, újságírók, színészek, stb.), valamint a közhivatalok, jótékonysági intézmények, stb. csak a háztulajdonosnak fizetnek. Az adó fizetése alól mentesülnek.

Az új házbérek 1947 augusztus 15-étől érvényesek. Ha valaki az augusztus 15-e utáni időre is kifizette a házbért még augusztus 11-e előtt (például aki augusztus

1-én kifizette az egész augusztus havi bérét), a háztulajdonos a megfelelő időre semmiféle követelést nem támaszthat. A bérlő azonban köteles az államnak járó adót 1947 augusztus 15-vel kezdődőleg megfizetni, úgy, mintha nem is fizetett volna semmit a háztulajdonosnak. Az október 1-ig esedékes házbért — mint megirtuk, nem október 10-ig, hanem — október 26-ig lehet kifizetni.

Az adóba befizetett összegben, valamint a háztulajdonosnak fizetett házbéren felül természetesen továbbra is fizetni kell a mellékdíjakat, olyan arányban, amilyenben ezt a lakók között eddig is megosztották.

Az alábbiakban ismertetjük az egyes lakócsoportokba tartozók helyzetét:

KIK FIZETNEK A RÉGI 28 LEJÉRT 1 STABIL LEJT?

A lakbértörvény 6. szakaszának a) pontja alá tartozók (közalkalmazottak, nyugdíjasok, hadigondozottak, deportáltak, munkások, kollektívszerződés hatálya alá tartozó magánalkalmazottak, irók, színészek, újságírók, egyetemi hallgatók, szegénységi bizonyítvánnyal bírók), amennyiben 1940 október 26-a előtt költöztek be lakásukba, az 1947 augusztus haváig régi lejben fizetett törvényes bér 28-ad részét fizetik új lejben. (28 régi lej megfelel egy új lejnek). Amennyiben 1940 után költöztek a lakásba, az 1938-as bér 45 százalékát fizetik. Az összeg teljes egészében a háztulajdonosnak fizetendő. Így ha valaki 1940 előtt költözött be és legutóbb 2000 lej házbért fizetett, ezentul 714.26 lej fog fizetni; vagy amennyiben 1940 október 26-a után költözött be és a lakásra vonatkozó 1938. évi szerződés például 2000 lejről szólt, ebből le kell vonni 10 százalékot (szemét-, víz- és egyéb díj címén) és az így adódó 1800 lejnek a 45 százalékát, vagyis 810 lej kell fizetnie új házbérként.

KIK FIZETNEK 50 RÉGI LEJ HELYETT 1 ÚJ LEJT?

A lakbértörvény 6. szakaszának b) pontja alá tartozók (kollektívszerződés alá nem tartozó magánfoglalkozásúak, szabadfoglalkozásúak, kisiparosok), amennyiben 1940 október 26-a előttől laknak a lakásban, az 1947 augusztus haváig fizetett régi lejben, kiszámított házbér 50-ed részét fizetik. (50 régi lej helyett egy új lej), vagy amennyiben 1940 után költöztek be, az 1938. évi házbér összegét fizetik és pedig mindkét esetben a

bérszög 60 százalékát a háztulajdonosnak, 40 százalékát közvetlenül az adóhivatalnak. (Például az 1938-as 2000 lejes bérből adódó 1800 lejből 1080 lej fizet a háztulajdonosnak és 720 lej az adóhivatalnak).

A KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK ÚJ LAKBÉRE

A 6. szakasz 6. pontja alá tartozó kereskedők és iparosok, ha 1940 előtt is a lakásban laktak, a régi lejben fizetett bér 75-öd részét fizetik (75 régi lej helyett 1 új lej), vagy ha 1940 után költöztek a lakásba, az 1938. évi bér kétszeresét. Mindkét esetben a bérszög 35 százalékát adják a háztulajdonosnak, 65 százalékát adóba fizetik közvetlenül. (Az 1938. évi 2000 lejes házbért véve alapul, a 10 százalék levonása után adódó 1800 lej kettővel megszorozva 3600 lej lesz az új házbér, amiből 1260 lej jár a háztulajdonosnak, 2340 lej pedig befizetendő adóba).

A lakás céljait nem szolgáló helyiségek bére a következőképpen alakul:

Állami, városi, vármegyei hivatalok, jogiszemélyiségek, iskolák, kórházak, népjóléti intézmények, szövetkezetek, szerkesztőségek, politikai pártok, stb. (lakbértörvény 7-ik szakaszának a) pontja) az 1938. évi bér felét fizetik a háztulajdonosnak. Adót nem fizetnek.

Öt munkást foglalkoztató vagy 5 lécőre berendezett műhelyek tulajdonosai, valamint a szabadfoglalkozásúak az 1938. évi bér fizetik, amiből 60 százalékot a háztulajdonosnak adnak át, 40 százalékot pedig adóba fizetnek be.

Kereskedelmi és ipari vállalatok, klubok, szállodák által elfoglalt helyiségek bére az 1938. évi kétszerese, amiből 40 százalék a háztulajdonosé, 60 százalék az államé. A luxushelyiségek után (lakbértörvény 7. szakasza e) pont) az 1938. évi bér háromszorosa fizetendő, amiből 25 százalék a háztulajdonosé, 75 százalék az államot illeti.

A lakbér megállapításával kapcsolatosan nagy nehézségek mutatkoznak Északerdélyben. A legtöbb adóhivatalnál, Kolozsvárt sem találhatók fel az 1938. évi adókönyvek és így a vitás esetekben az érdekeltek nem nyerhetnek pontos adatokat a régi bérekre vonatkozóan. Ott, ahol a háztulajdonosoknál megvan a régi szerződések, semmi nehézség sincsen. Vitás esetekben — amint írtuk — a bírósághoz lehet fordulni, amely összehasonlítás alapján állapítja meg a bérét.

Világosság-Spori

Összeállították a Prága elleni atlétikai versenyre Bukarest válogatottját

BUKAREST. — Nagy érdeklődéssel várják sportkörökben Prága város atlétikák romániai szereplését. A prágaiak már pénteken megérkeztek a fővárosba és bizakodással tekintenek a két város közötti találkozó elé. A cseh-szlovákiai atléták az országos bajnokságokon kitűnő eredményeket értek el. Krejcar a rudugrásban 410 cm.-rel, Roschek a távolugrásban 712 cm.-rel, Hausenbias a magasugrásban 195 cm.-rel, Kiesewetter a gerelydobásban 71 m. 63 cm.-rel, míg Knotek a súlydobásban 15 m. 32 cm.-es dobással győzött. Szép eredményeket értek el a cseh-szlovákiai versenyzők az egyes futószámokban is.

Bukarest válogatottjában is a legjobb romániai versenyzők szerepelnek. Moina, az Universitatea Európa-hírű futója hat számban indul. A 100, 200, 400 méteres síkfutásban, a 4x100 méteres és a Balkán-váltóban, valamint a távolugrásban.

A Román Atlétikai Szövetség a prágaiak ellen a következő együttest jelölte ki:

100 m.: Moina, Lupsa. 200 m.: Moina, Lupsa. 400 m.: Moina, Jecu. 800 m.: V. Pop, Pandrea.

SPORTHIRADÓ

— zárt kapuk mögött — edzőmérkőzést játszik a Haggibbor csapatával.

A KOSÁRLABDA NB I. negyedik fordulójában vasárnap Bukarestben a Viforul Dacia a ploesti CCMCM együttesével, míg a Sporul a nagyváradi Carmen csapatával mérkőzik. Marosvásárhelyen a helyi CFR—Medicina (Bukarest) kosárlabdamerkőzés kerül lejátszásra. Zárt kapuk mögött.

DERMATA—HADSEREG Camarasescu Kupa férfi tenisz mérkő-

1500 m.: Pandrea, V. Pop. 5000 m.: Cristea, R. Jonita. 10.000 m.: D. Cristea, R. Jonita. 110 m. gát: V. Dumitrescu, Kiss László. 400 m. gát: V. Ludu, Kiss László. Távolugrás: Moina, Ghurita. Topvolánu. Magasugrás: Sötér, V. Dumitrescu, Rudugrás: Dragomir, Baciu. Súlydobás: Gurau, Schullery, Diszkosz: Gurau, D. Constantin. Gerely: Belba, Stefan. Kalapácsvetés: Biró, D. Constantin.

A mai nemzetközi atlétikai versenyre való tekintettel Bukarestben nem lesznek labdarugó mérkőzések.

MEGHALT MÁZSA ISTVÁN, Románia volt többszörös korlabdarugójának, utóbb a Vasas SE vezetőjének tagja. A közművelődési sportminiszter tiszteleg október 6-án, hétfőn délután 5 órakor leszi a házsorgárdi temető halottakápolnájából. A Vasas vezetője felhívja tagjait és a szakosztályok összes játékosait, hogy a temetésen résztvegyenek. Gyülekezés hétfőn délután 4 órakor az egyesület Petőfi-utca 9 szám alatt.

Nagyenyed román és magyar népe együtt követeli Maniuc elítélését

A Bethlen-vár alatt új világ épül: a két nép békevéra

NAGYENYED. — A lebukó nap csodálatos fényvel veszi körül a multat jelképező ősi templomot, a Bethlen-várat és kastélyt. Az ajiatta sétálók a mai kor emberei akik a mult tanulságaiból építenek új életet.

Nagyenyed lakói tanultak a multból s ma a megnyugvás a béke, az egymásra utaltság, testvériség csodálatos művel.

Nagyenyed mai életében csupán a város egyheti krónikáját kell átlapozzuk és tapasztalhatjuk, hogy a multat minden fonákságával elsöpörte az a vihar, amely a szabadságot hozta el a délkelet-európai államoknak.

Az ARLUS nagyenyedi szervezete szeptember 27-én román és magyar nyelvű közös művészi estet rendezett. A városnak aprajánagyja együtt volt. És az újjászervezett ARLUS vezetősége, amelyben Rosca Iosif dr. főorvos és Császár Gyula gazdaság az elnökök, magyar és román nyelven közösen hirdették, hogy az egyenjogúság elve, amelynek legfőbb hirdetője és megvalósítója, a Szovjetunió. Nagyenyeden is mindjobban valóssá válik.

Még aznap este, a Nagyenyedre visszatérő 6-os hegyvidékesek mulatságán, mondotta a katonaság parancsnoka:

— Nem népek elnyomása, hanem felemelése a nép hadseregének hivatása és többet nem lesz ez a hadsereg az együttélő népek ellensége, hanem azok baráti szövetségének zászlóvivője.

Barabás Miklós, a Magyar Népi Szövetség városi elnöke, üdvözlő szavaiban a következőket mondotta:

— A mult idők kisebbségben élő népei számára büntetés volt katonának lenni. Ma a demokratikus hadseregben kötelességének érzi mindenki, akit odaállít a közös hazának érdeke.

KÖZÖS A CÉL, KÖZÖS AZ ELLENSEG

Nagyenyeden a román—magyar barátság nemcsak az ünnepélyeken nyilvánul meg, hanem a mindennapi életben is. Szeptember 30-án a MNSz nagyenyedi szervezete nevében Barabás Miklós lelkész gyűlést hívott össze, amelyen a város román és magyar vezető egyéniségei jelentek meg. A gyűlés célja a nagyenyedi Román—Magyar Társaság megalakítása volt. Az egybegyűlték közös óhaját román nyelven Muntean Enea polgármester, magyar nyelven Barabás Miklós a következőkben fogalmazták meg:

— Egy más történelméből, kultúrájából és munkájából csak azt ismerjük, ami elválaszt. S azok, akik azt tudatosan így hirdették, mindkét nép fiait a romlásba vitték. Az a tény, hogy mind a román, mind a magyar népnek közös a céljai közös az ellensége s tekintettel, hogy ebben az országban a két nép fiai együtt élnek, együtt kell kövöcsölnödniök. Mi, akik a két nép örök barátságáért harcolunk, zászlóvivői akarunk lenni ennek a gondolatnak.

A nagyenyedi román—magyar társaság ideiglenes tisztikarának tagjain a következőket választották meg: elnök Muntean Enea polgármester, alelnökök: Barabás Miklós, a MNSz helyi elnöke és Paulescu Ioan rendőrfőnök.

KÖZÖS SZÖVETKEZET ALAKULT ENYED EL-LÁTÁSÁRA

A kis város minden egyes emberre komolyan csodaközött a kormány gazdasági újjáépítési harcába és annak végső diadalát akarja. Ez a harc is a román—magyar együttműködés jegyében zajlik le. Szeptember 30-án az összes nagyenyedi különböző célu román és magyar szervezetek a Kalika szövetkezet székházában közös gyűlést tartottak. A gyűlésen elhatározták, hogy a nagyenyedi összes szövetkezetek egy közös szövetkezetté alakulnak. A fuziót 6 különböző célu szövetkezet közgyűlése magáévá tette és ezzel

hozzájárultak, hogy Nagyenyed gazdasági életét szövetkezeti úton szervezzék újjá.

MANU ELITÉLÉSEET KÖVETELIK

Nagyenyed mind magyar, mind román népe a napokban keményen megbélyegezte mindazokat, akik a multban szembeállították a két népet. A Demokrata Pártok és a Népvédelem közös gyűlést tartottak, amelyen követelték, hogy állítsák bíróság elé mindazokat, akik elpusztult ezrek életéért

felelősek. A jelenlevők határozatot fogalmaztak meg, amelyben követelik az együttélő romániai népek legnagyobb ellenségének, Maniucnak s román—magyar társainak elítélését. Elhatározták, hogy közös felvilágosító előadásokat tartanak a megye falvaiban a reakció kártevéséről.

— Országunk demokratikus kormányának köszönhető — mondotta beszédében Barabás Miklós, a MNSz helyi elnöke — hogy ma itt, ahol a multban egymás gyűlöletére tanítottak, ma a román és

magyar demokraták közösen követeljük közös ellenségeinek börtönbejuttatását. Azok elítélését követeljük, akik a közös haza fiai egymás ellen uszították és szándékkal megakadályozták minden olyan törekvést, amely mindkét népnek az igazi szabadságot jelentette.

Igy valósult meg Nagyenyed román és magyar lakói között a Vörös Hadsereg győzelme nyomán a közös barátság, így épít új jövőt közös harccal a kis város román és magyar népe.

A világ békéjét

és a szabadságukért küzdő népeket demokráciánk megszilárdításával segítjük

— mondotta Luka László egy fővárosi tömeggyűlésen

BUKAREST. — A görög szabadságharcosokat segítő nemzetbizottság központi vezetőinek kezdeményezésére pénteken délután a fővárosban hatalmas arányú tömeggyűlést tartottak a szabadságharcát folytató görög nép mellett. Az egyetemi téren összegyűlt óriási tömeg előtt elsőnek Nicolae I. G. Lupu, a nemzeti bizottság egyik vezetője beszélt, hangsúlyozva, hogy a görög szabadságharcosok a világ békéjéért is küzdenek. Mezincescu államtitkár, a CARS főtitkára azt hangsúlyozta, hogy a békeszerető népek összefogása a kis görög nép szabadságharcosainak megsegítésére minden dollárnál nagyobb segítség. Az Antifasiszta Nők Szövet-

ségének és a Szociáldemokrata Párt kiküldöttjének beszéde után a tömeg leirhatatlan lelkesedése közepette Luka László, a Román Kommunista Párt titkára lépett a tömeg elé.

Luka László az utóbbi események tükrében vázolta a kül- és belpolitikai helyzetet s élesen megbélyegezte a nemzetközi imperialista körök és belföldi cinkosaiak celszöveit.

— Nincs még béke — mondotta beszéde során Luka László —, mert a nemzetközi imperialista körök atombombával és minden lehetséges eszközzel tovább folytatják a háborús uszításukat s mindent elkövetnek, hogy a világot két részre osszák.

Majd a belpolitikai helyzetre térve át, Luka László az összes demokratikus erők összefogásának szükségességét hangoztatta, külön és ismételtén sürgetve a Munkás Egységfront megerősítését s a munkásosztály ideológiai, politikai, szervezeti egységének megvalósítását.

— A legerősebb segítség, amit a görög, indonéz, kínai és spanyol szabadságharcosoknak nyújthatunk s amivel a világ békéjének megerősítéséhez járulhatunk, országunkban a demokrácia kiteljesítése és megerősítése és a szoros együttműködés a környező népekkel s elsősorban a Szovjetunióval — mondotta Luka László.

Az írástudatlanság megszüntetésére

Írásművelő tanfolyamokat indít a Magyar Népi Szövetség

Résztveszünk a kormányzati munkaterv megvalósításában

KOLOZSVÁR. — Az írástudatlanság árnyékát borul népünk nagy tömegére. A reakciós, népellenes kormányok politikája a széles népi tömegektől elvonja a betű megismerésének lehetőségét. Erdé-
kükben állott ez, hiszen a betű megismerése felvilágosodást jelent és nekik a nép tudatlanságától hatalmuk függött, a nép felvilágosultsága hatalmukat veszélyeztette.

Az írástudatlanság megszüntetése kormányunk munkatervének egyik fő pontja, mielőbbi megoldásra váró feladat. Ennek a feladatnak megoldása elsősorban a demokratikus alapokra fektetett közoktatásra hárul, de az írást nem ismerők nagy tömegének betűre tanítása a demokratikus pártok és népi szervezetek feladata.

A Magyar Népi Szövetség országos köznevelődési bizottságának iskolánkülső népnevelési csoportja tervbe vette az írástudatlanság elleni küzdelem érdekében a leggyorsabb út az írástudatlanság megszüntetésére, amely máris megkezdte működését.

Felkerestük a munkabizottság vezetőjét, Babó Béla tanfelügyelőt, aki a következőket mondotta:

MIRE TANIT AZ ÍRÁSMŰVELŐ TANFOLYAM?

— A mozgalom abból az alapvető feladatsorból indul ki, hogy az írástudatlanság nemcsak az írástudatlanoknak van szükségük. Gyakran az írástudóknak is. Mert szakítanunk kell a kornyos, barokkos, idősoda dűledező hagyományos írásalakkal, de a másik végtelenségig, a merev, ugyanvezet zsinorral. Az írásművelő tanfolyam a legegyszerűbb álló betűkből összetett írásművelést tekint feladatának. Természetesen az írásműveléssel együtt a helyes, értelmes, természetes olvasásra való szoktatás feladata is felmerül.

— Tudatában vagyunk — mondotta — az írástudatlanságban jelentkező súlyos lelki és fizikai gátlásoknak. Ezért írástudatlanság elleni küzdelemünk során a

hagyományokkal szemben gyökeres szervezési és módszertani változtatások keresztülvételét látjuk szükségesnek.

— Mik volnának ezek?

— Az eddigi szokások „analfabéta” kurzusokra — választotta —, amelyek látogatása és eredménye tapasztalatunk szerint sohasem volt kielégítő, olyan írásművelő mozgalmat tervezünk, amelyben a kinnodortan írástudatlanok mellett rész vesznek népünk más, haladni és tanulni vágyó felnőttek is. Az olvasásra is meg akarjuk tanítani a népet. Háromféle olvasás létezik, a silabizálás, az értelmes és a szép olvasás. Az olvasásnál a hangsúlyt akarjuk nevelni.

— Melyeknek az eszközeik?

— Az írásművelés és az olvasástanulás elsődleges eszköze — kaptuk a választ — a jó tankönyv. Felnőtteknek írott ABC-re gondolunk, amely a betűtanítást néptörténeti, irodalmi és természetismereti, valamint a felnőtteket érdeklő egyéb ismeretekkel szíti össze. Ilyen mű elkészítésig átmenetileg az egyik most használatos elemi iskolai ABC-s könyvet használunk, valamint megfelelő újságcikkeket és természetesen összeállított és nyomtatásban megjelent egyéb közismereti anyagot.

A PALKÓ-FÉLE ÚJ ABC-ÉS KÖNYV

— Ez az ABC-könyv — folytatta — a Palkó-féle könyv lenne. A természetesség elvét foglalja magában, de még mindig nem az, ami nekünk kell. Tehát feltétlenül szükséges külön erre a célra egy tankönyvet szerkeszteni.

— Hogyan gondolják megoldani az írásművelés kérdését?

— Az írásművelő és olvasócsoport képzése — választotta — legelőképpen a

MNSz által megszervezendő községi népfőiskolák, vagy szabadművelődési esték keretében történhetik.

A MNSz által elkészített tananyagbeosztás és az utasítások lekiismeretes végrehajtása 40–60 óra keretében lehetővé teszi az írás-olvasás elsajátítását.

Népünk szörvényekben élő, vagy nagyobb községektől, iskoláinktól távolabb eső lakhellyel rendelkező gyermekei közül még ma is igen sok nélkülözi a rendszeres iskolai oktatást. Ezért az ilyen helyekhez legközelebb működő szervezetek felhívjuk a figyelmét, hogy találjanak módot népünk ilyen gyermekeinek oktatására is, vagy azzal, hogy időnkint falumunka keretében értelmiségi küldenek ki az írás-olvasás tanítására, vagy a helyszínen jelöljenek ki oktatót, vagy pedig ha lehetséges volna, az ilyen gyermekeket helyezték el rövidebb-hosszabb időre olyan központokba, ahol az írás-olvasás tanfolyam, vagy iskolai nevelés keretében elsajátíthatják.

AZ ÍRÁSTUDATLANSÁG LEKÜZDÉSE

A Magyar Népi Szövetséggel karöltve a magyar tankerületi felügyelőségnek is állandó gondját képezi az írástudatlanság leküzdése. Ezért minden támogatást megad a MNSz részére és elsősorban a kérdés módszertani megoldásával foglalkozik.

Reméljük, hogy a Magyar Népi Szövetség köznevelődési bizottságának iskolánkülső népnevelési csoportja teljes sikerrel elvégzi a vállalt feladatot, ezzel segítve kormányunk munkatervének megvalósulását az írástudatlanság leküzdésében.

Görög ifjak vére hull a szabadságért

Görögország áll ma a világpolitika középpontjában. Szabadságharcát vivja, mint annyiszor a történelem folyamán. A küzdelem nem most kezdődött. A görög nép hosszú évszázadokig küzdött nemzeti és társadalmi szabadságáért, de végső győzelmet mai napig nem aratott ellenségei felett. Mikor sikerült megszabadulnia idegen elnyomóitól, belső ellenségeivel került szembe: a görög arisztokráciával, az elnyomó és gazdag hatvatlónkréteggel s a reakciós tökésekkel. Így történt ez a második világháború után is. A görög nép hősiességével, földalatti szervezkedéssel és szívós partizán harcokkal úzte ki hazájából a németeket. S már-már azon a ponton állt, hogy a dolgozó nép képviselői veszik kezükbe az ország kormányását, mikor az imperialista angol hadsereg támogatásával újra népellenes fasizta kikk ragadta kezébe az uralmat. Visszahozta a királyt és lábbal tipor mindent, ami nem a régi, polgárháborút szít és angol—amerikai fegyverek segítségével tartja sötét elnyomásban az országot.

Ma ismét küzdenek a görög demokraták. A vérükkel kivívott szabadságot nem sokáig élvezhették. Ismét hull a görög fiúk és lányok vére a kivégző osztagok sortűzétől. A görög népet és főleg az ifjúságot ez nem riasztja meg. A szabadságharcban vezető szerepet játszik az ifjúság. Egységes szervezete az EPON, amely magába tömöríti a nép minden rétegéből a demokratikus gondolkodó és harcaja függetlenségéért meghalni kész fiatalokat. A küzdelemhez a mult idők demokratikus hagyományait adnak erőt. Az EPON mozgalma visszanyúl a mult század elejéig, 1821-ig, mikor a görögök az elnyomó törkökkel vívtak szabadságharcukat. A ma küzdő görög ifjak szeme előtt elődeik példamutatása áll, a „Szent Hadosztály”, mely háromszázfőnyi volt és 1821-ben Dragaticában több ezer törökkel vette fel a harcot s inkább az utolsó szélig lemeszárolta magát de nem hátrált és nem adta meg magát. Hét év alatt a görögöknek sikerült kiűzniük a szultán hadait. A „segítő” angolok pedig gondoskodtak arról, hogy nagybirtokosok és tőkésék hussanak uralomra s új szolgaság szakadjon a népre.

A külső ellenséggel tehát leszámoltak. De megmaradt a belső ellenség. A harc nyiltan és leplezetlenül tovább folyt Görögországban. 1923-ban a haladó szellemű görög ifjúság megalakította az OKNE nevű szervezetet, amely főleg a munkabérek emeléséért, az árak csökkentéséért és a tanulási lehetőségért küzdött. A mozgalom nőtt és erősödött. Új szellemet vitt az ifjúság sorába s bátor magatartást követelt minden tagjától.

Az olasz majd a német fasiszták rohama már nem találta készületlenül a görög népet, sem a görög ifjúságot. Az ország labaltpírása után mindjárt megalakult a Nemzeti Felzabarádítási Ifjúsági Front.

1913 februárjában pedig létrejött a nagy körönöti ifjúsági szervezet, az EPON, mely az egész görög ifjúság egységes szervezete. Az EPON most már szervezeten kívül a fasisztákkal. A föld alatt is kint a harcokban. Georges Tomas angol képviselő a következőket mondotta az EPON-ról:

— A külföldi ifjúság felszólítja valamennyi tagját, segítsé és néldje az EPON-t, amely nemcsak Görögországban, de világszerte is a demokrácia harcosa. A rit ifjúság nem érti, miért illik a görög kormányzat részéről az a szervezetet, melynek szellemi programja feltétlenül szükséges a görögország jövődjének biztosítására.

A friss töltésű **URSUS SÖR** kiváló minőségben leszállított áron újból kapható

Több tanárt elbocsátottak a kolozsvári egyetemekről

BUKAREST. — Az egyetemi tanfolyamok komprimálását végző bizottság határozata értelmében a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen komprimáltak többek között György Lajos és Boga Lajos egyetemi tanárokat. Nyugdíjazták Kiss Gézát. Egyidejűleg megszüntették a jog- és közgazdasági karon a gazdasági földrajz és a polgári perrendtartás tanszékét és a kereskedelmi

számfalán, alkalmazott fizikai román és magyar levelezés anyagából rendszeresített előadásokat; a bölcsészeti és nyelvtudományi karon az ókori történelem, a román nyelv és román történelem, a szlavisztika tanszékét és az angol nyelvű és az alkalmazott lélektani előadásokat; az orvosi karon az ideggyógyászati tanszékét, továbbá az orvostudomány története és a gyermeksebészet előadásait.

A kolozsvári Ferdinand Tudományegyetemen a következő tanárokat komprimálták: Porutiu, Pop Traian, Sudeanu Constantin, Giuglea Emil, Panaitescu, Vuia Romulus, Dragomir Silviu, Borza Alexandru, Oprea Sabin, Vasiliu Titu, Baroni, Stoichita Iosif és Prodescu. Nyugdíjazták a következőket: Stefanesco-Goanga, Negres Camil és Maior Augustint. A névsort később közöljük.

Fizetés nélkül vállalják a tanítást az almérnöki iskola második évfolyatának oktatói

A nemes példaadás biztosította az anyanyelven való tanítást

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség közművelődési ügyosztályán rendkívüli megbeszélésre gyűltek össze az almérnöki iskola magyar tagozatának mérnökei és tanárai. Az összejövetelt az a tév téte szükségessé, hogy az általános takarékoskásra való tekintettel a tagozat második évfolyata nem kaphat besorolt tanszemélyzetet a hallgatók csekély száma miatt. Mint ismeretes, ez az évfolyam ezidőn tavasszal kezdte meg tanulmányait a félévi késés miatt az eredetileg nagyszámu jelentkező legtöbbje lemaradt.

Az almérnöki iskola magyar tagozatának mérnökei és tanárai nagylelkű és önfeláldozó magatartásukkal demokráciánk egy fiatal magyar intézményének működését biztosították s példát adnak minden olyan esetre, amikor az általános gazdasági intézkedések során egy-egy létfenntartó intézmény gondját társadalmunknak kell ideiglenesen elvállalnia.

Itt jegyezzük meg hogy a tanári kar fizetés nélküli oktatása egyáltalában nem érinti a szóbanforgó évfolyat hivatalos minőségét. A második évfolyat teljes joga évnök számít, mert az illetékes állami hatóságok az elmaradt tanári besorolásoktól eltekintve minden segítséget megadnak. A most megnyitott első évfolyamra különben oly szép számmal jelentkeztek magyar növendékek, hogy ez az évfolyam nem esik semmiféle gazdasági megszorítás alá.

Demokráciaellenes magatartásért

Tíz szatmári lakost zárt ki tagjai sorából a Magyar Népi Szövetség

SZATMÁR. — A Magyar Népi Szövetség Szatmár városi végrehajtóbizottsága a belső tisztogatás során és tüzetes kivizsgálás után Grenzer Gábor szabómestert, aki a szatmári magyar iparosság adományaiból felépített Iparos Otthont — hamis vádakát emelve — a reakciós magyar kormánnyal elvétette, állandóan magyarellenes tevékenységet fejtett ki és alaposan gyanúsítható, hogy a Volksbund tagja volt.

kus perjelt, aki mint a szatmári kórház volt igazgatója, SS katonákat rejtegetett és a kórház demokratikus fejlődését gátolta, Ambrózy Pál ügyvédet, mert a földosztáskor a népnyzó földesurakat védte és a nincstelen parasztokat megfosztotta a nekik juttatott parcelláktól. Kiss Bertalan dr. református lelkész, a volt néppellenes felsőház tagját demokráciaellenes magatartásáért, feleségét, Kósa Zsuzsán-

nát ugyanezek demokráciaellenes magatartásáért, Lemák Endre bérkocsist demokráciaellenes kijelentéseiért, Gulyás Zoltán festősegédet, mert lopásért megbüntették, Tivadar László volt rendőrtiszt és Daics Mihály villanyszerelőt, mert a nyilas pártnak voltak a tagjai és végül Vágó Zoltán fatermelőt demokráciaellenes magatartásáért ki-zárta a MNSz tagjai sorából.

LEGUJABB SPORT

Magyarország vezet az olaszok elleni atlétikai viadalaiban

BUDAPEST. — Milánóban, 10.000 néző előtt kezdődött meg tegnap a Magyarország-Olaszország nemzetközi atlétikai viadal. Az első napi eredmények után Magyarország együttese 44:40 arányban vezet. Részletes eredmények: 110 méteres gát: 1. Albaneze (Olaszország) 15,5 mp. 200 méteres síkfutás: Goldoványi (M) 21,7 mp. Magasugrás: Lehoczy 184 cm. 800 m.: Marosi (M) 1 p.

54,8 mp. 5000 m.: Szegedi (M) 14 p. 48,6 mp. Kalapácsvetés: Németh 55 m. 54 cm. 4200 m. váltófutás: 1. Magyarország 41,1 mp. (Uj magyar csúcseredmény). 2. Olaszország 41,6 mp. BUDAPESTEN 10.000 néző előtt a Kispeszt—MTK mérkőzést a Kispeszt csapata 3:2 (2:1) arányban nyerte meg. Góllövők: Mészáros 2, Puskás, illetve Hidegkúthy 2.

Golyóscsapágyak
ólomcsövek, szalagfűrész, áteresztő gyalugépek, exenderprés, centrifugák, olajmalmi gépek, buza- és kukoricáról hengerezékek, traktorfejek- és tengelyek azonnali szállításra kaphatók. Mindennemű gépjárvást, motortengelyek és fejek hegesztését előnyösen vállaljuk

INDUSTRIA DE MASINI
Temesvár II., Kogălniceanu-u. 8.
Telefon: 56-97.

ADAS-VÉTEL

SZÜCSOK! Szücsőgép kitűnő állapotban eladó. Weisz gépkereskedőnél, Horca-ut 82 szám. 7458

EGY kőrifa háló sodronybetéttel eladó. Csertő-utca 11. 7538

ELADÓ vadonatúj 60 orsós fonógép, 1 előfónó, 1 konkolyzó triór, dinamó 12 Volt, 60 Amp., új gyalupad. Veres György Szászfenes 620. 7611

EGY automata mérleg eladó. Cim a kiadóban. 7610

VESZEK jó állapotban férfi kerékpárt. Könyvtérzet, Mária királyné-utca 36. 7617

MEGVÉTELRE keresek használatlan ágyneműt, vagy vásznat. Cim a kiadóban. 7634

A „Monitorul Oficial”-ban minden közleményt megjelentetünk futárszolgálatlalt. Kolozsvári, összes bel-öldi lapokba, hirdetések letelele, előfizetések, mozi-reklámok, rajzok.

UHU
Kolozsvár, Mária királyné-u. 34. II. e.

ARAGAZ tartályt keresek megvételre. Malom-utca 32, I. emelet. 7632

EGY női kerékpár kitűnő állapotban eladó. Weisz gépkereskedőnél, Horca-ut 82 szám. 7628

LAMPANÉLKÜLI vagy nem üzemképes rádiót keresek megvételre. „Modern” jellegre „Erdély” könyvesboltba. 7627

ZONGORA bécsi, rövid, eladó, esetleg elcserelném egy motorkerékpárral. Érdeklődni Szabó, Szappan-utca 32. 7625

MAJDNEM új Singer süllyesztős női varrógép eladó. Horca-ut 50. Stein, 1-3 óráig. 7682

GÁZREZSÓT keresek sürgősen megvételre. Kossuth Lajos-utca 3. Légerné. 7607

ELADÓ kitűnő minőségű, kétszemélyes békebeli, használatlan ágyneműek, alóledők, nagy és kis párnahajak, flórtörülközők, abroszok. Értekezni Mayer, Karl Marx (volt Rudolf)-ut 26-28, I. emelet, ajtó 2. 7601

Eladó
D. K. V.
300-as motorkerékpár részlete is
Horca-ut 34. Bálint.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Allást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelzés hirdetéseknel 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveghirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenkint 4-5 lej. Házasság-levelezés 5 lej szavankint. Nyilteér szavankint 10 lej.

OLCSÓN eladó háló és konyhaberendezés. Cim a kiadóban. 7636

NŐI télikabát, szürke perzsa rátéttel, középterműre, kitűnő állapotban, Standard 5+1-es modern rádió, lámpa nélkül, kintű matracok sürgősen eladók. Eperjes-utca 9. Gr. 7619

MÉLY gyermekkocsi, jókarban lévő, eladó. Papp Lajos, Bástya-utca 7. 7684

SUPER Baldina teleméteres fényképezőgép, Tessa 1.28-as lencsével és egy télikabát eladó. Rudeanu-utca 13, I és 3 óra között. 7681

SÜRCŐSEN eladó szép kivitelű kombinált burorok és konyhák. Galamb utca 41. 7686

ELADÓ jókarban besszarabiai perzsa-bunda muffal, sapkával középterműre. Szintén egy téli télikabát, jó meleg és egy hibátlan zománcos vas fürdőkád. Értekezni Mayer, Karl Marx (volt Rudolf)-ut 26-28, I. emelet, ajtó 2. 7601

MODERN új konyhaberendezés, kétszemélyes rekamiéváz, diófurniros olcsón eladó. Mária királyné-utca 24, „Domus”. 7688

ELADÓ ház, föld Kolozsváron, Désen. UHU, Mária királyné-utca 34. 7690

ELADÓ angoranyulak ketreccel. Kemény János-utca 48. Értekezni este 6 óráig. 7687

HUNGARIA mérleg 20 kg.-os, egy keuyeres-), vagy tejeskocsi és magyar nyelvű kereskedelmi iskoláskönyvek eladók. V. Babes-utca 33. 7649

EGY jó állapotban lévő prima télikabát középterműre 5000 lejért eladó. Cim Terdai-ut 138. 7649

PERZSASZŐNYEG és férfikabát eladó. Erzsébet-ut 12. 7644

EGY tizenhatos ketrec faj angora nyulakkal 1500 lejért eladók. Gépsz-utca 19. 7655

MODERN kombinált szoba egyenkint is, női városi bunda, könyvszekrény, ebédlőasztal, 2 ágy, 2 éjjeliszekrény, festmények, vitrin, függöny, szelenterítő, mesző stb. sürgősen eladók. Esetleg cserélek szongorával vagy varrógéppel. Dózsa György-utca 12, I. emelet 3. 7646

JÓKARBAN lévő mély gyermekkocsi eladó. Tóké, Budai Nagy Antal-utca 21. 7653

ELADÓK 2 plüss nagy terítő, télikabát, tavaszi kabát, nagy pokróc, egy pihépaplan. Karolina-tér 7, ajtó 6a. 7656

GYERMEK mély kocsi jókarban eladó. Simon Balint-utca 4. Kerekdomb felé. 7657

FARKAS kutyakölyök eladó. Posta-kert-utca 6, ajtó 11. 7663

KVARCIÁMPA és ventilátor eladó. Motilor-ut 71. 7662

VASHORDÓ, étel-olaj szállításra alkalmas, eladó. Mikó-utca 38. 7670

VESZEK és eladok használt ruhákat, női és férfi fehérneműt, bizonyánnyt is elfogadok Russu Vasile, Dávid Ferenc-utca 3. 7671

JÓ állapotban egy női karikahajós varrógép eladó. Hegyvilg, utca 20. 7652

Mársa István
üveg csiszológépmester

f. hó 4-én váratlanul elhunyt.

Temetése hétfőn 6-án d. u. fél 5 órakor esz a temető nagykápolnájából.

Gyászoló család

CSIPKEFÜGGÖNYT, étkészletet, evőeszköz-), pihedunyhat, márkás porcellán privattól veszek. Mária királyné-utca 19, I. emelet. 7673

ELCSEREINÉM furniros modern há-lómat és esetleg rádiómat 10.000 darab ócska tégelával. Cim a kiadóban. 7677

OLCSÓN eladó 3+1 lámpás Philips rádió. Ágoston-utca 23. 7677

FODRASZOK! Egy dauergép eladó, 220 Volt. Baier, Jókai-utca 5. 7678

PÉNZT kap! Könyveket vesziünk. UHU, Mária királyné-utca 34. 7690

INGATLAN-LAKÁS

ELCSEREINÉM Kolozsváron házamat Magyarország bármely városi házastelekek. Cimet leadni a „Terno” ügynőské-hez, Széchenyi-tér 16, bejárat a Kádár-utcaiból. 7689

Őszi ujdonságok!
Hamburg
KOZMETIKUM
Reg. Mihai I. No. 3.
Tanítványkiképzés!
(Uhu service)

Hirdetések felvétele az összes bel- és külföldi lapok részére, valamint a Monitorul Oficial részre Közzététési meghívók, mérlegek, idézők, akta elvesztések stb. megjelenését határidőre vállaljuk. **EUROPA** Egyetem-u. 4. Tel.: 778.

BELVÁROSI 3 szoba összkomfortos lakószobát elcserelném egy 2 szoba komfortos kertes lakással. Cim a kiadóban. 7623

ALLOMAS hátamögötti 2 szobás lakószobát elcserelném, esetleg 1 szobás komfortossal. Cim a kiadóban. 7619

KÉT vagy háromszobás komfortos lakást keresek. Költségeket térítek. Cim a kiadóban. 7618

EGY, vagy két diák részére szobát keresek. Választ Lepage könyvkereskedésbe. 7602

TRAFIKNAK alkalmas üzlethelyiséget keresek. General Berthelot-utca 11. Braun. 7685

ELADÓ kis faház, nyári konyhának, isztállónak, raktárnak. Értekezni Csordás (Lehel)-utca 13. Bereczkinél. 7643

FLÉGANSAN burorozott szoba központban kiadó. Jelige: „Komfortos.” 7691

JÓIMENŐ élelmiszerüzletemet berendezéssel együtt betegség miatt átadnám. Cim a kiadóban. 7671

KÜLONBEJÁRATU burorozott szobát keresek. Előre fizetek több hónapra, ha kell terményben. Érdeklődni „Domus”, Mária királyné-utca 24. 7688

KÉT szoba, konyha, üzlethelyiségek sarak ház eladó sürgősen a belvárosban, jól bevezetett cipésműhely. Cim a kiadóban. 7648

BUTOROZOTT szoba csak leányok részére, teljes ellátással, természetbeni fizetéssel, uricsaládnál azonnal kiadó. Pata-utca 4. 7650

AKAR minden hónap elsőjén nyugdíjat kapni? Adja el a házat, telket, vagy egyéb ingatlanát részletfizetéssel, a házában is lakhatik amíg él és nem lesz semmiről sem gondja, mert azonnal elintézi a „Terno” ügynőské, Széchenyi-tér 16, bejárat a Kádár-utcaiból. 7658

ELADÓ sürgősen Györgyfalvi-ut köz-életben 2 szoba, konyha, speiz, pince, fűskamra, kis kert, víz, villany 120.000 lejért. Beköltözhető cserelakással. „Terno” ügynőské, Széchenyi-tér 16, bejárat a Kádár-utcaiból. 7650

AZONNAL beköltözhető 2 szoba, konyha mellékhelyiségekkel és 2 üzletbelyiségből álló masszív családi ház nagyon olcsón eladó. **GURUG** ingatlanforgalmi iroda, Mária királyné-utca 1. Városházával szemben. 7610

HÁZAT ha venni, vagy eladni akar, forduljon bizalommal az „Express” irodához. Unió- és Kötő-utca sarak. 7666

ISKOLÁSGYERMEK teljes, ellátási kaphat. Cim a kiadóban. 7675

SÜRGŐSEN keresek egy- vagy kétszobás komfortos lakást az I. vagy II. kerületben. Költségeket megtérítek. Cim: Ady-utca 17 szám. 7668

EGYEDULALLO férfi burorozott szobát keres. Oriold, Majus 1-utca 21. 7692

Figyelem!
Ha házat, telket, vagy öröklakást akar eladni, vagy venni, úgy forduljon bizalommal a **DOMUS** ingatlanforgalmi irodához.
Keresek központi, vagy villanegyedi 3-2-1 szoba konyhás komfortos lakást, más lakás ellenében hőségeket térítek. Érdeklődni „Domus” Mária Királyné 24. Angora gyanju kartoló aro eladó.

ALLAST KERES

ROMANUL tudó nyug. tanítóné anyahelyettesnek, nevelőnőnek ajánlközik. Cim a kiadóban. 7629

ALLAST keresek gyermek mellé, vagy egyedülálló, segítségre szoruló személy mellé. Lakás nem szükséges. Angol, román, magyar nyelvet beszélem. Angol órákat is adok. Cim a kiadóban. 7637

ALLAST KAPHAT

KERFSEK egy középkoru, intelligens urinót, egy idősebb polgárember gondozására. Cim a kiadóban. 7679

Jutalomképen
egy darab aranyhegyű tollat adok annak, aki okt. 3-án el-tűnt irataimat vissza hozza.
György Jakab Mihály
1615-től szaküzlet, Jókai-u. 2-4.

KULONFELEK

HÁZ 1 ULAJDONOS középkoru urinót berendezett lakással. Élettársat keres. „Megértő” jelige alatt. 7631

BUDAPESTRE vagonársat keresek. Malnovszki-tér 7, I. ajtó. 4-6-ig. 7651

KÉRFEM, aki Sebestyén Ferenc hadifoglytól üzenetet hozott, adja le címét édesapjánál, Sebestyén Györgynél, János Zsigmond-utca 34. Bulgária-telep. 7659

ELVESZETT a máramaroszigeti római katolikus fiugimnázium által 551-1943/44 számú, 1944 április 21-én kiállított, Orsz János névre szóló érettségi bizonyítvány. 7660

JOBB iparoshoz férjhez mennék, 36 éves nő. „Othontra vágyom” jellegre. 7667

MOTORKERÉKPÁROK téli garánsorozását vállalom. Regele Ferdinand (volt Motilor)-ut 47. 7670

32 EVES, intelligens nő férjhez menne 40-45 éves urtelemberhez, csak teljes című levelekre válaszolok. „Lakásom és némi vagyonom van” jellegre. 7689

„ELECTRA”
rádió és elektromossági vállalat. Dés, Calea Traian 21. sz.
Vállal minden e szakmába vágó munkát, mozi, autó, motorkerékpár villamossági részének szerelését is.